

Latvijā maz zināmais Anglijas sējmašīnu ražotājs *Claydon* pēdējos gados sācis aktīvāk savu produkciju piedāvāt ārzemju tirgos, tostarp arī Latvijā. Mūsu lauksaimnieku laukos pašlaik strādā tikai četras šīs firmas sējmašīnas, taču angļi meklē sadarbības partnerus, kas varētu viņu uzņēmumu pārstāvēt Latvijā un Baltijā.

Pirmajam iridnāšanas zaram piestiprināta minerālmēsļu padeve, bet uzreiz aiz tā iet sēklu izsējas lemesītis.

GUNTARS PULSS

Zemnieks – izgudrotājs

Viens no kompānijas *Claydon* dibinātājiem Džefs Kleidons pirmās paša izgudrotās lauksaimniecības ierīces izgatavoja 1980. gadā. Viņš ir lauksaimnieks, izgudrotājs un ražotājs, joprojām ģimenes kompānijas vadītājs, īsts sava darba entuziasts. Pirmais ieviestais izgudrojums bija graudu uzskaites ierīce uz kombaina, kas palīdz precīzi noteikt ražību. Tas ļāva gadu no gada precīzi uzskaitīt ražu un meklēt iespējamus risinājumus ražības paaugstināšanai un vienlaikus arī saimniekošanas izmaksu samazināšanai. Tā Kleidonu ferma pakāpeniski kļuva par bezaršanas tehnoloģijas piekritējiem, jo tas izrādījās efektīvs veids, kā atrisināt abus minētos uzdevumus.

Kā jau talantīgam inženierim pienākas, Džefs Kleidons izgudroja savu tiešās sējas tehnoloģiju, kas tika patentēta un *Claydon*

Claydon Hybrid kombinētā tipa sējmašīna ar traktora priekšdaļā stiprināmu minerālmēsļu tvertni.

FOTO: GUNTARS PULSS

TIEŠĀS SĒJAS sējmašīnas no Anglijas

Claydon eksporta menedžeris Džeikobs Darbijs ne tikai labi pārzina sava uzņēmuma ražoto tehniku, bet ir arī zinošs augkopības speciālists.

sējmašīnās joprojām tiek lietota. Kopš 2002. gada visi Kleidonu ģimenes saimniecības lauki 450 hektāru platībā arklus nav redzējuši. Ražas visu šo laiku esot ļoti labas un, pat neraugoties uz dažādiem laika apstākļiem, caurmērā par 10 procentiem augstākas nekā no laukiem ar tradicionālo aršanas tehnoloģiju. Par ietaupīto degvielu, laiku, tehnikas un cilvēku resursiem katrs var viegli spriest pats, jo atkrīt gan aršana, gan augsnes pirmsējas sagatavošana.

Bezaršanas piekritēji

Kleidoni kļuvuši par īstiem bezaršanas tehnoloģijas fanātiķiem un savu pārlie-

cību nepaguruši cenšas iedvest arī citiem lauksaimniekiem Apvienotajā Karalistē un citur Eiropā. Bezaršana veidojot labvēlīgāku augsnes virskārtas struktūru, kas netiek katru reizi izjaukta pēc aršanas. Turklāt, pēc viņu domām, bezaršana ir derīga ļoti dažādās augsnes – gan smilšainās, gan smagās un akmeņainās. Starp citu, pirms dažiem gadiem *Claydon* pārstāvji bijuši arī Latvijā, un viņi ir pārliecināti, ka šo tehnoloģiju var sekmīgi izmantot arī pie mums.

Džeikobs Darbijs, *Claydon* eksporta menedžeris, stāsta: “Pēc mūsu informācijas, Latvijā pašlaik ir četras *Claydon* sējmašīnas un šogad starptautiskajā izstādē SEMA parādījās vēl nopietni interesenti no jūsu zemes. *Claydon* firmai vēl nav oficiālā pārstāvja ne Latvijā, ne Baltijā, bet tas tiek meklēts.

Lai tirgotu *Claydon* sējmašīnas, vispirms potenciālais pircējs jāpārliecina par bezaršanas tehnoloģijas piemērotību viņa saimniecībai. Taču tas nav vienkāršs uzdevums ne Anglijā, ne citur Eiropā. Ļoti liels spēks vēl ir ieradumam, un arī laika gaitā izveidotajām saitēm ar piegādātājiem bieži vien ir liela loma. Neraugoties uz to, *Claydon* sējmašīnas tiek eksportētas uz 18 valstīm.”

Claydon tehnoloģija

Claydon tiešās sējas tehnoloģija, tāpat kā visa sējmašīna, ir vienkārša, ar iespējami mazu skaitu sastāvdaļu, kas varētu ar laiku

sabojāties. Tātad *Claydon* patentētājā tehnoloģijā tiešo sēju faktiski paveic ar trim detaļām, kas darbojas rindā cita aiz citas. Vispirms augsnē ar lielo zaru izveido 10–18 cm dziļu vadziņu. Tad iet izsējas lemesītis, kas iestrādā sēklas vadziņas augšdaļā, un visbeidzot ar elastīgajiem zariem sēklas tiek apirdinātas ar augšni. *Claydon* sējmašīnu var papildināt arī ar minerālmēslu izkliedes funkciju, un kopā ar sēju tad var veikt beramā vai šķidrā mēslojuma iestrādi augsnē. Protams, atkarībā no augšnes un sējamās kultūras var mainīt šo detaļu konfigurāciju, kā arī regulēt darba dziļumu un citus parametrus.

Sējmašīnu rūpnīca

Claydon sējmašīnu rūpnīca izveidota Kleidonu ģimenes fermas teritorijā Austrumanglijā, tuvākās lielās pilsētas ir Kembridža un Safolka. Salīdzinājumā ar līdzīgu ražotņu mērogiem tā ir neliela. Maksimālā rūpnīcas jauda esot 200 sējmašīnu gadā. Šogad plānotais ražošanas apjoms ir 170–180 mašīnu. Ražošanā ir vairāki modeļi ar dažādiem darba platumiem, kā arī kombinētie modeļi ar minerālmēslu izsējas vai izsmidzināšanas iespēju. Pašlaik pieprasītākais *Claydon* modelis ir *Hybrid*.

Tiek ražoti arī samērā vienkāršas konstrukcijas zaru irdinātāji, kurus var izmantot, ja rugainei nepieciešama papildu izlīdzināšana un uzirdināšana. Tāpat tiek ražoti arī citi augšnes sagatavošanas agregāti, kā arī īpaša graudu paraugu ņemšanas ierīce.

Rūpnīcā strādā 22 strādnieki, visi vīri no tuvējās apkārtnes. Vēl aptuveni 15 cilvēki nodarbināti biroja, servisa un rezerves daļu, kā arī attīstības un tirdzniecības departamentos. Nobeiguma montāžas cehs izvietots jaunā un mūsdienīgā angārā, taču detaļu metālapstrādes un krāsošanas cehi no ārpuses izskatās pēc parastiem saimniecības angāriem. Tiesa, iekšā viss ir mūsdienīgu prasībām atbilstoši, un krāsošanas cehs šovasar pārcelsies uz jaunu un plašāku angāru.

Pieredze Latvijā

Trešo gadu *Claydon Hybrid* sešmetrīgā sējmašīna tiek izmantota Auces novada SIA *Tand Ukri*. Par savu pieredzi stāsta saimniecības agronoms Andis Brakmanis: “Kopējā lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība mums ir 3,5 tūkstoši hektāru. Jau vairāk nekā astoņus gadus pamatā strādājam ar bezaršanas tehnoloģiju. Šogad tikai 100

hektāru aparām. Reizēm sējam tieši rugainē, bet biežāk sanāk pirms sēšanas diskot. Piemēram, pagājušajā rudenī uz lauka palika daudz salmu, tad bija jādisko pirms sējas. Ja uzreiz rugainē sēj rapšus, tad ir īpaši labi rezultāti. Pašlaik saimniecībā izmantotajam divas sējmašīnas – *Claydon Hybrid* un *Vaderstad Rapid*. Ar *Claydon* pārsvarā sējam kviešus, rapšus un lauka pupas – kopumā gadā aptuveni 1,5 tūkstošus hektāru. Cik zinu, tas ir vairāk nekā vidēji gadā ar vienu mašīnu apsēj Anglijā. Pirmo reizi *Claydon* sējmašīnu izmēģinājām pirms kādiem septiņiem gadiem. Tad tā īpaši vēl neiepatikās. Bet pirms četriem gadiem demonstrācijas dienās *Dobele Agro* laukos bija atvests jaunais *Hybrid* modelis, ko sākumā paņēmām uz izmēģinājuma laiku, bet pēc tam arī patūrējām. *Claydon* sējmašīnai ir samērā vienkārša konstrukcija, kalpo labi, protams, kā jebkura tehnika, reizēm jāpielabo. Bez dilstošo daļu maiņas ar bijuši sīki remontīņi, izstieptas zari, nedaudz bija jāmetina rāmis. Mums ir diezgan akmeņaini lauki un platības arī lielas, tāpēc teknikai slodze sanāk liela. Nākotnē ir doma iegādāties jaunu *Claydon* sējmašīnu, vienīgi mūsu platībās vajadzētu ar lielāku darba platumu.” **a**

RADIATORI

- Tirdzniecība
- Remonts un seržu maiņa
- Alumīnija metināšana
- Degvielas bāku remonts

Nissens
DELIVERING THE DIFFERENCE

RADIATORU SERVISS ■ WWW.OPPOZIT.LV
Rīga, Maskavas iela 433b, LV-1057, tālr. 67372925, mob. tālr. 26517338